

Servidors de la llum i testimonis de l'esperança

Estimats germans i germanes, escric aquesta carta després d'haver viscut l'experiència del Sínode dels Bisbes, la primera sessió del qual s'ha allargat durant tot el mes d'octubre, tot esperant la seva conclusió, d'ací a un any, amb la segona sessió. Tothom pot llegir la Relació de síntesi titulada "Una Església sinodal en missió" publicada al final de la primera sessió (29 octubre 2023), com també la Carta al poble de Déu difosa el 25 d'octubre. Son documents que es volen fer ressò d'un mes de pregària, treballs, encontres, escolta, discussions, i que volen ajudar tota l'Església a continuar aquest camí cap a i més enllà de la clausura d'aquest Sínode sobre la sinodalitat.

Aquesta meva carta desitja només posar l'accent sobre alguns aspectes d'aquesta experiència per tal d'afavorir la nostra participació en l'etapa actual del camí sinodal de l'Església. Tots estem convidats a acollir i experimentar el que l'Esperit Sant diu a tota l'Església i a les Esglésies particulars com el nostre Orde, les nostres comunitats, juntament amb totes les persones que fan camí amb nosaltres. Que el temps d'Advent i de Nadal ens ajudin a acollir aquests suggeriments amb un cor pobre i acollidor, en actitud d'escolta; un cor disposat a la conversió que se'ns demana per poder acollir amb goig Crist que ve a salvar el món.

El Sínode i la guerra

El món està cada vegada més dividit per la guerra. Què ens demana aquesta tràgica circumstància? No basta estar-ne informats, expressar horror i solidaritat. No basta condemnar els culpables i sentir-se solidaris de les víctimes. "No fan el mateix els pagans?" (Mt 5,47)

Nosaltres cristians estem cridats a fer més. No perquè siguem millors o més capaços, sinó perquè hem rebut més. Nosaltres tenim Crist, i Crist és tot el que la humanitat necessita. "Qui té el Fill posseeix la vida, però qui no té el Fill no la posseeix" (1 Jn 5,12). Crist ho és tot, Crist és la pau. Nosaltres tenim en Jesús la pau de la qual tenen necessitat els pobles en guerra, els pobles oprimits, les comunitats en conflicte, les famílies dividides, els cors pertorbats pel propi mal o pel dels altres.

Ens hem de preguntar, doncs, amb sinceritat: per què donem tan poc Crist? Per què, si en ell ho tenim tot, no el donem al món que tant el necessita? Però, com l'hem de donar? Per què, quan estem convençuts de donar-lo, ens sembla que és tan poc acollit? Potser perquè el donem malament? Potser perquè no el donem realment a

ell? Potser perquè la manera amb què creiem donar-lo en realitat l'amaga, el reté per a nosaltres? Potser no ens sentim a l'alçada d'aquesta missió perquè som cada vegada més petits, més fràgils i estem més cansats?

No hem d'oblidar la preocupació fonamental del Sínode: ajudar l'Església a ser en el món d'avui "signe i instrument de l'íntima unió amb Déu i de la unitat de tot el gènere humà" (*Lumen gentium* 1).

El pensament de les guerres a Ucraïna i a Terra Santa, més punyent per la presència en el Sínode d'alguns membres vinguts d'aquestes terres, acompanyava constantment les nostres reunions i feia encara més viva i més urgent la consciència d'aquesta missió essencial amb què el Concili Vaticà II va definir l'Església. Si tota l'Església no diu "Aquí em tens. Envia-m'hi!" (Is 6,8) per acollir de Déu la gràcia de ser signe i instrument de la comunió amb Déu i de la unitat del gènere humà, la humanitat corre el risc d'autodestruir-se, a tots els nivells i de tantes maneres. Un signe té sentit si la realitat vers la qual apunta es realitza; un instrument té sentit si compleix l'obra per a la qual ha estat fet. La unió filial amb Déu de cada home i la unitat fraterna de tota la humanitat són el que dona sentit a l'Església. L'Església, i cada comunitat i persona que la formen, es realitza en la missió al servei de la comunió.

La Llum de les nacions

La *Lumen gentium* comença amb aquestes paraules: "Per tal com el Crist és la llum de les nacions, aquest Sant Concili, reunit sota l'acció de l'Esperit Sant, desitja vehementment il·luminar tots els homes, anunciant l'Evangelí a tota creatura, amb la llum de Crist que resplendeix sobre la faç de l'Església" (LG 1).

L'Església és signe i instrument de la llum de les nacions que és Crist.

L'autèntic rostre de l'Església, malgrat totes les incoherències dels seus membres, és el rostre d'una esposa radiant d'amor per l'Espòs. Reflecteix l'amor infinit que l'Espòs li professa i, a través d'ella, a tota la humanitat. L'Església no pot experimentar l'amor de Crist sense sentir la cremor del desig de comunicar-lo, de reflectir la llum de Crist a tot el món. L'Església no ha de crear la llum, només l'ha de reflectir, com la lluna, com un mirall. Com més net estigui el mirall més bé reflecteix la llum, sense disminuir-la ni modificar-la. Tota reforma de l'Església, tota reforma d'un Orde o d'una comunitat, com tota veritable conversió personal, no és per mostrar la pròpia bellesa, sinó per reflectir sense ombres ni opacitat la bellesa de Crist. La bellesa de Crist és tota la bellesa de Déu manifestada al món.

Si som conscients d'això, comprenem que tots, sense excepció, podem reflectir aquesta llum, perquè ens il·lumina totalment. Quan Jesús mira un pecador, quan mira la dona adúltera, o Zaqueu, o la Samaritana, o Pere mentre l'està negant, en els seus ulls, en el seu rostre, resplendeix tota la llum del seu amor. No hem de témer que la nostra misèria ens privi de veure la llum de Crist. Si la misèria de la humanitat pecadora hagués pogut impedir a la llum del rostre de Jesús il·luminar el món, ningú no l'hauria trobat, ningú no l'hauria seguit, ningú no s'hauria convertit. Res no pot apagar la llum misericordiosa de la mirada de Crist sobre l'home.

Amagar la Llum

L'autèntic problema és que aquesta llum la podem amagar nosaltres. No la podem apagar, no podem impedir que resplendeixi damunt nostre, però la podem amagar. Jesús ho va dir clarament quan va recordar als deixebles que “ningú no encén una llàntia per posar-la sota una mesura, sinó en el portallànties, perquè faci llum a tots els qui són a la casa” (Mt 5,15).

Quina bestiesa posar una llàntia encesa sota una mesura o, com afegeix l'evangeli de Marc, “sota el llit” (Mc 4,21). I, tanmateix, sovint és el que fem. De mil maneres cedim a la temptació d'amagar la llum de Crist als nostres ulls i als dels altres. No permetem al món que vegi que som amics del Senyor, que som seus. Com a Església, estem cridats a ser signe i instrument de la llum de Crist que il·lumina el nostre rostre, però sovint és com si ens fes vergonya de mostrar-la. No es tracta de “fer propaganda” de Crist, de “fer proselitisme”, sinó senzillament de no amagar Jesús que se'ns dona tan gratuïtament. De vegades parlem d'ell o anunciem el seu Evangeli més preocupats potser de difondre la llum del nostre rostre que de reflectir la seva.

Jesús diu que no amaguem la llum sota el llit o sota un mesuró. Què simbolitzen aquestes imatges curioses? Als oients de Jesús d'aleshores se'ls devia escapar un somriure. Potser el llit simbolitza la nostra mandra, la nostra recerca de comoditat, la nostra manca de vigilància i d'atenció. El mesuró, en canvi, és un recipient emprat per a mesurar el gra i calcular-ne el preu. Era, doncs, un instrument per calcular i comerciar amb el seu contingut. La llum, però, no es ven: es dona ella mateixa, és do en ella mateixa. De natural il·lumina tothom, tret que l'amaguem per quedar-nos-la tota per a nosaltres, per dormir-hi al damunt o per comerciar-hi. Jesús ens crida a no amagar la seva llum sota les nostres conveniències o sota la nostra mesura i set de guany.

Cadascú de nosaltres pot examinar la seva vida, cada comunitat pot examinar-se, tal com per exemple ens demana que ho fem la *Carta Caritatis* en cada Capítol general, encontre sinodal per excel·lència, o durant les Visites canòniques. Sota què i com amaguem la llum del món que és Crist? Tota l'Església està cridada a això pel Sínode i sempre. L'Església no s'ha de reformar perquè sigui bella ella mateixa, sinó per no amagar el rostre del Senyor que mira el món amb compassió i amor infinits.

Servidors de la llum

Basta no amagar la llum de Crist, basta posar-la sobre el portallànties, perquè brilli per a tothom. De vegades compliquem la nostra missió i testimoni, perquè pensem que requereixen grans talents, coratge, intel·ligència i santedat. Però si la llum ens és donada, si ve a nosaltres, com l'anunci als pastors o l'estrella dels Mags, basta posar-la sobre el portallànties, això és, no amagar-la. Una persona o una comunitat que simplement no amaguen la presència de Crist, la seva amistat, la veritat de la seva paraula, es converteix en portallànties i viu així la plenitud de la seva missió. Sovint són les persones o comunitats humanament més insignificants les que manifesten Crist amb major claredat, precisament perquè amb elles Jesús pot ser plenament ell mateix, expressant tota la tendresa de la seva presència.

Tota la vida cristiana, i tota la vida monàstica, requereixen una ascesi, no per encendre la llum, sinó per a acollir-la i posar-la damunt el portallànties. El dia del nostre Baptisme rebem la llum de Crist, la que s'encén en la Nit de Pasqua. Des d'aleshores tota la vida és cridada a mantenir encesa aquesta flama i a transmetre-la a tothom. Qui l'amaga sota la mesura o sota el llit, impedeix al seu Baptisme de donar fruit. El fruit del Baptisme és que la nostra vida estigui al servei de l'esplendor del rostre del Senyor.

També els dos deixebles d'Emmaús, el camí dels quals és el paradigma de la sinodalitat cristiana, van sentir cremar en el seu cor com una flama, encesa per la presència i la paraula del Ressuscitat. Havent obert els ulls a l'esplendor eucarístic del do de Crist al món, simbolitzat pel pa partit, corren de seguida a portar aquesta llum als germans i germanes a Jerusalem.

Podem fer la mateixa experiència en la nostra vida, si de debò ens deixem guiar per això que l'Església, i en particular la nostra vocació, ens ofereixen per acollir i transmetre la llum de Crist.

La llum és en primer lloc la Paraula de Déu, l'Evangelí, que som cridats a escoltar meditant la Sagrada Escripura, però també escoltant Jesús que misteriosament ens parla per mitjà de tothom i de totes les coses, perquè ell és el Verb que s'expressa en tota creatura i que, sobretot, es complau a parlar-nos a través dels petits i dels pobres als quals han estat revelats els secrets del Pare (cf. Mt 11,25).

La llum és la vida comunitària que és la vida del Cos del Senyor i en la qual adreça els seus passos quotidians el poble de Déu pels camins de la història vers la Jerusalem celestial. Conrear la fraternitat vol dir tenir encesa la flama de la caritat de Crist en el món.

La llum és la Creu en la qual l'ofrena de tots els sofriments culpables i innocents del nostre cor i de la humanitat són immediatament transformats per l'Esperit Sant en plenitud d'amor i de fecunditat, com en Maria, Mare de tots els fills de Déu.

La llum és la humilitat, la pobresa dels cors i en les relacions, que ens uneix a la llum de Crist com la llenya al foc. La humilitat mateixa és llum, la pobresa mateixa resplendeix, perquè no afegeixen res a l'amor de Crist si no és la matèria que es deixa abusar del tot sense reservar-se res.

Podem dir doncs que *quan escoltem i caminem plegats, oferint-nos nosaltres mateixos amb pobresa humil, es produeix entre nosaltres el consens més preciós i lluminós de les nostres diferències: Jesucrist mateix!*

La llum de l'esperança

El papa Francesc ens demana constantment que siguem testimonis de l'esperança enmig d'un món dividit i desorientat. I l'esperança és la llum de Crist que ve a curar les ferides de la humanitat.

Què vol dir tenir i testimoniar l'esperança?

Sovint vinculem la nostra esperança a les raons que ens fan esperar un futur millor. Si arriba una vocació al monestir, tenim l'esperança que la comunitat podrà

sobreviure. Si durant una malaltia veiem que les cures comencen a fer efecte, tenim l'esperança que ens curarem del tot.

Però l'autèntica esperança cristiana no es fonamenta sobre les raons que ens fan esperar un futur millor. L'esperança cristiana només té un fonament: la fe en Déu, la confiança en el Pare, la comunió amb Crist present que fa camí amb nosaltres.

Aquesta esperança, més forta que qualsevol altra esperança humana fonamentada només sobre raons inestables, és una gràcia, un do de l'Esperit. Aquesta esperança no ens fa viure del que ens dona el món o del que puguem ser o fer nosaltres mateixos, sinó de Déu que es dona ell mateix, que ens acompanya com un bon Pastor i que viu amb nosaltres. Crist mateix és la nostra esperança, l'única esperança que no defrauda.

Les esperances que es fonamenten sobre raons passatgeres, més tard o més d'hora ens decebran. Ens fan esperar un futur de somni que rarament es fa realitat, i si es fa realitat, és una realitat que no dura i que defrauda les esperances del cor. Són les esperances del ric insensat descrit per Jesús a l'Evangeli, que es diu a si mateix: «“Tens molts béns en reserva per a molts anys; reposa, menja, beu i diverteix-te!” Però Déu li digué: “Insensat! Aquesta mateixa nit et reclamaran la vida, i tot això que has acumulat, de qui serà?”.» (Lc 12,19-20)

L'esperança, en canvi, és la virtut dels pobres i dels humils que es recolzen en la confiança en Déu. És la virtut que no es redueix a esperar un futur millor sinó que canvia ja el present, omplint de pau les circumstàncies en què vivim, fins i tot quan són difícils, feixugues, plenes d'obstacles. El que millora la nostra vida no és tant canviar les circumstàncies, com la conversió del nostre cor que reconeix que Jesús és aquí, que fa camí amb nosaltres, que ens parla, ens estima, ens perdona i ens ajuda a perdonar i a estimar els altres.

Aquest és el testimoni que de debò porta l'esperança al món; aquesta és la llum de Crist en la nostra vida que no hem d'amagar i que hem d'ajudar-nos a fer resplendir amb humilitat i simplicitat, amb la joia dels pastors de Betlem que, després d'haver vist la llum en l'Infant i d'haver-la acollida en el seu cor, la van posar de seguida sobre el portallànties del seu rostre i de la seva paraula per il·luminar amb ella tota la humanitat.

Adrecem-nos els uns als altres, pregant i adorant, aquest desig de Nadal i continuem caminant plegats, empesos i sostinguts per l'esperança que revela al món la llum de Crist!

Fr. Mauro-Giuseppe Lepori OCist